

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-10-31
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1717-10

SÖKANDE

Boliden Bergsöe AB, 556041-8823
Box 132
261 22 Landskrona

Ombud: [REDACTED]
Boliden AB
Box 44
101 20 Stockholm

SAKEN

Ansökan om tillstånd till befintlig och utökad verksamhet vid Boliden Bergsöe AB:s blysmältverk i Landskrona; uppskjutna frågor

Avrinningsområde: 93/94 N:6192876 E: 365200

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslutar prövotiden och föreskriver följande ytterligare villkor för tillståndet.

11. Utsläppet till luft av kvicksilver i renade processgaser får som årsmedelvärde inte överstiga $0,01\text{mg}/\text{Nm}^3$ torr gas. Årsmedelvärdet ska beräknas på samtliga mätresultat, dock minst två mätningar per år.
12. Utsläppet till luft av dioxiner i renade processgaser får som årsmedelvärde inte överstiga $0,4\text{ ng I-TEQ}/\text{Nm}^3$, om inte annat följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Årsmedelvärdet ska beräknas på samtliga mätresultat, dock minst två mätningar per år.

Dok.Id 370679

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

TIDIGARE BESLUT

Mark- och miljödomstolen har genom deldom den 16 januari 2013 lämnat Boliden Bergsöe AB tillstånd enligt miljöbaken till verksamheten på fastigheterna Bulten 1 och 2 i Landskrona. I deldomen sköt domstolen upp avgörandet av vilka villkor som slutligt ska gälla, dels för utsläpp till luft av dioxiner och kvicksilver, dels för utsläpp av förorenat vatten genom bräddning till kommunens dagvattennät. Bolaget ålades att under prövotiden utreda följande.

U1. Tekniska och ekonomiska möjligheter att – utöver kalkinjektion – genom tillsats av sorbenter begränsa utsläppet till luft av dioxiner och kvicksilver.

U2. Tekniska och ekonomiska möjligheter att genom anpassad drift av reningsanläggningen undvika bräddning.

U3. Dagvattensystemets hydrologiska kapacitet med utgångspunkt från aktuell nerderbördsstatistik, samt tekniska och ekonomiska möjligheter att vid behov öka denna kapacitet för att undvika bräddning.

Mark- och miljööverdomstolen har genom dom den 24 oktober 2013 ändrat ovan nämnda deldom bl.a. så att tillståndet endast omfattar befintlig verksamhet vid blysmältverk med en produktion av maximalt 50 000 ton bly och blylegeringar per år, dels mottagning och lagring av maximalt 30 000 ton bly per år från andra producenter.

PRÖVOTIDSREDOVISNING**Yrkande**

Boliden Bergsöe AB (bolaget) yrkar att prövotiden avslutas och att följande villkor meddelas.

11. Utsläppet till luft av kvicksilver i reade processgaser får som årsmedelvärde inte överstiga 0,02 mg/Nm³ torr gas.

12. Utsläppet till luft av dioxiner i reade processgaser får som årsmedelvärde inte överstiga 0,4 ng I-TEQ/Nm³.

Redovisning U1

Dioxiner bildas i smältverket genom reaktion mellan klor och organiskt material (plast) i batterierna. I efterbrännaren destrueras till stor del dioxinerna, men återbildas då värme återvinns via värmeväxling till fjärrvärmenätet. I efterbrännkammaren tillsätts idag kalk för reduktion av dioxiner och även svaveldioxid.

Kvicksilver släpps framförallt som stoft men till viss del även i gasform. I filteranläggningen fångas filterstof och omhändertas för att transporteras till andra anläggningar för återvinning. Tidigare har bolaget recirkulerat filterstof i den egna anläggningen. Efter att bolaget upphört med detta som normalförfarande har kvicksilverinnehållet i utsläppet till luft minskat med 60 till 80 procent. Vid tillfälle när någon enstaka säck gått sönder har filterstof dock återförts till schaktugnen under en kortare period. De anläggningar som filterstof istället tas omhand i är bättre lämpade för en recirkulering vilket medför att även det totala kvicksilverutsläppet från anläggningarna minskat.

För att utreda om tillsats av ytterligare sorbent kan fånga in dioxin och kvicksilver i processgasen har bolaget undersökt marknaden efter lämpliga produkter och kommit i kontakt med leverantörer som bistått i detta. Två produkter har definierats som möjliga, aktivt kol och Minsorb®. Bolaget har därefter genomfört tester med dessa två sorbenter;

- oktober 2011 till februari 2012: injektion av aktivt kol (pulvriserat PAC)
- januari 2011 till oktober 2013 injektion av Minsorb®

Injektionen har genomförts på likartat sätt för de olika sorbenterna. Tillsatsen har skett innan filter. Genom att mäta dioxin- och kvicksilverhalt i utgående luft efter filterelementen ha reduktionsgraden beräknats.

Resultaten visar på låg tillförlitlighet i dioxin- och kvicksilverreduktion för båda ovannämnda produkter. Vid vissa tillfällen har dioxinhalten ökat. När aktivt kol tillsattes fanns dessutom risk för självantändning. De höga mätosäkerheter som råder vid uppföljningen av sorbenternas funktion har i sig medfört komplikationer.

Bolaget yrkar att prövotiden avslutas i denna del utan ytterligare åtgärdskrav. Bolaget kommer fortsatt att bevaka möjliga åtgärder för att begränsa utsläppet av dioxiner och kvicksilver.

Redovisning U2

Bolagets reningsanläggning är uppdelad i en anläggning för omhändertagande av processvatten (dvs. syra från batterier) och en för omhändertagande av dagvatten. Dagvattenanläggningen har en kapacitet att hantera 160-170 m³/h. normalflöde är 30-100 m³/h. i anläggningen ingår även en regnvattenbassäng på 2 100 m³. Vid regn ökar volymen vatten som dagvattenanläggningen och regnvattenbassängen behöver hantera och vid stora regn finns risk för bräddning.

Inom ramen för prövotidsutredningen har bolaget undersökt möjligheten att anpassa driften av dagvattenanläggningen. Nuvarande fysiska omfattning av anläggningen erbjuder möjligheten till vissa variationer av flödet vatten som behandlas. Därmed kan bolaget bevaka väderprognoser och anpassa driften av reningsanläggningen inför stora regn. Dock behöver reningsanläggningen ett relativt jämt flöde för att fungera optimalt och därmed är det av vikt att en anpassad drift inte sker på bekostnad av en hög reningsgrad. En anpassad drift som innebär stora fluktuationer i flöde bör därmed undvikas.

Följande metodik används:

- Anläggningens driftansvarige bevakar regnprognos dagligen.
- Inför omfattande regn kontrolleras nivån i befintlig regnvattenbassäng.
- Vid högt vattenstånd i detta magasin ökas dagvattenanläggningens flöde genom att öka antalet pumpar i drift.

Målet med den anpassade driften är att vattenståndet i befintlig regnvattenbassäng ska vara på nollnivå inför stora regn.

Detta arbetssätt introducerades 2012 och sedan dess har antalet mindre bräddningar på grund av regn minskat. Bolaget ser god potential i denna typ av anpassad drift

och har införlivat denna metodik i verksamhetens rutin för driften av reningsanläggningen.

Som en ytterligare åtgärd har bolaget investerat i brunnsfilter till verksamhetsområdets dagvattenbrunnar. Detta medför att vattenflödet genom brunnen, och därmed in till dagvattenanläggningen, minskas varvid större regn kan hanteras inom reningsanläggningens befintliga kapacitet.

Det är svårt att undvika bräddning vid riktigt stora regn även med ovan beskriven drifanpassning. Enligt bolagets bedömning kan driften inte anpassas utöver de åtgärder som vidtagits. För att möjliggöra ytterligare anpassningar där större fluktuationer kan tillåtas krävs en omfattande utbyggnad av reningsanläggningen. Bolaget yrkar att provotiden avslutas i denna del utan krav på ytterligare åtgärder. Bolaget bedömer att det inte är möjligt att föreskriva villkor som reglerar driften och möjliggör en kontinuerlig utveckling av driften. Uppföljning av driften kan ske vid tillsynen.

Redovisning U3

Nuvarande reningsanläggning (inklusive regnvattenbassäng) är dimensionerad för 10-års regn. Bolaget har låtit utreda ytterligare möjliga åtgärder för bräddvattenhantering. Sju åtgärder har undersökts,

- kompletterande utjämningsbassäng,
- höjd bräddnivå i ledningssystemet,
- lokala uppsamlingar på asfaltsytor,
- lokala uppsamlingar på takytor,
- kompletterande regnvattenbassäng,
- gröna takytor,
- utökning av kapacitet på reningsanläggning.

Två av dess bedöms vara tekniskt gångbara; kompletterande regnvattenbassäng och gröna takytor. De gröna takytorna har en begränsad kapacitet till en orimlig kostnad. Det praktiskt och kostnadsmässigt bästa alternativet innebär att den nuvarande

utjämningstanken kompletteras med ytterligare en tank om 3 000 m³. Tanken kan placeras i den nordöstra delen av verksamhetsområdet för att kunna hantera dagvattnen från denna del. Detta innebär att dagvattensystemet skulle kunna hantera ett regn med 60-års återkomsttid. Kostnaden beräknas till 11 600 000 kronor. Bolaget bedömer att kostnaden inte står i proportion till nyttan, då sådana väderhändelser som systemet ska skydda mot är extremt sällsynta. Bolaget föreslår därför att prövotiden avslutas utan ytterligare krav.

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket avstår från att yttra sig i sak men erinrar om följande.

Bolaget yrkar på ett villkor för utsläpp till luft av dioxiner innehållande ett årsmedelvärde på 0,4 mg I-TEQ/Nm³ och hänvisar till skrivningar i BREF-dokumentet för Non Ferrous Metal Industries (NFM) om anläggningar med värmeåtervinning.

Naturvårdsverket konstaterar att det i den slutliga versionen av BAT-slutsatser för NFM har tagits in ett utsläppsvärde för utsläpp till luft av dioxiner om 0,1 ng/Nm³ i BAT-slutsats 99 tillsammans med en förteckning över tekniker för att minska sådana utsläpp som utgör BAT. Någon särskild bestämmelse för anläggningar med värmeåtervinning finns inte i BAT-slutsatsen. Det har alltså inte bedömts nödvändigt med särbestämmelser för någon anläggningstyp. Vad Naturvårdsverket erfar kommer det inte att ske några ytterligare justeringar före publicering av BAT-slutsatsdokumentet och nämnda BAT-slutsats kommer därför att bli gällande. När BAT-slutsatsen blir bindande, fyra år efter offentliggörande, kommer den alltså att gälla som ett begränsningsvärde för den nu aktuella anläggningen oavsett om ett villkor i tillståndet medger högre utsläpp.

Länsstyrelsen i Skåne län anser att det inte är tillräckligt att endast ha ett årsmedelvärde som reglerar utsläppen av kvicksilver och dioxiner. Länsstyrelsen ställer följande frågor:

Är det mätningar eller beräkningar som föreslås för att verifiera årsmedelvärdet?
Om årsmedelvärdet beräknas, vilken modell kommer bolaget att använda sig av?
Om bolaget genomför mätningar, vilken frekvens är det?

Miljönämnden i Landskrona stad bedömer att bolagets föreslagna begränsningsvärde för kvicksilver till luft är för högt jämfört med de uppmätta halterna och att ett mer restriktivt begränsningsvärde ska fastställas. Kviksilver är en metall med mycket hög giftighet och spridningen måste begränsas. Nämnden yrkar att följande villkor fastställs:

11. Utsläpp till luft av kvicksilver i renade processgaser får som begränsningsvärde inte överstiga $0,01 \text{ mg/Nm}^3$ torr gas per år. Mätning av kvicksilver i utgående luft ska genomföras minst två gånger per år enligt gällande standard.

Yrkat begränsningsvärde innebär en marginal på en faktor 3 till de senaste årens uppmätta halter, vilket är fullt tillräckligt för normala driftvariationer. Att upphöra med återföring av filterstoff innebär att föroreningshalterna sänktes markant, och att då återuppta ett sådant förfarande igen efter flera års fungerande drift är inte acceptabelt. Särskilt inte med tanke på att det rör sig om en så pass hälsoskadlig tungmetall som kvicksilver. Det angivna BAT-intervallet är ett minimikrav varför ännu hårdare krav kan ställas i det enskilda fallet. Anläggningen i fråga är belägen förhållandevis nära Landskrona stadskärna där ett stort antal människor bor och vistas och det är därför av stor vikt att utsläppshalterna blir så låga som möjligt.

Bolagets förslag till begränsningsvärde för utsläpp av dioxiner ligger i nivå med det högsta BAT-referensvärdet. Miljönämnden yrkar att prövotiden avseende utsläpp av dioxiner till luft förlängs för att även omfatta andra åtgärder än tillsatser av sorbenter till gasflödet. Prövotidsutredningen ska bl.a. omfatta en undersökning av möjligheten att minimera utsläppen av dioxin genom att minimera mängden plast och salt-syra som tillförs processen. Bolaget ska i utredningen också visa hur halten dioxin i utgående luft varierar beroende på tillverkningstyp och processteg.

Miljönämnden yrkar inte på några villkor gällande bräddning av orenat vatten till dagvattennätet, utöver de åtgärder som bolaget redan genomfört och som bolaget åtar sig.

Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB (NSVA) anför i huvudsak följande.

Prövotidsredovisningen bekräftar att bräddning av stor mängd dagvatten kan ge upphov till utsläpp av höga blyhalter och andra tungmetaller till recipienten. I redovisningen anges metallinnehåller bara i kg. NSVA anser att halter för metaller i bräddningar också ska redovisas.

NSVA kan ställa krav vid utsläppspunkten. Därför är det viktigt att bolaget vidtar de lämpliga åtgärder som gör att inga utsläpp av föroreningar kan nå recipienten via kommunens dagvattenledning. Sådana utsläpp ska tas omhand av verksamheten. Samtidigt har kommunens dagvattenledning en begränsad kapacitet gällande flödet. Verksamheten ska vidta åtgärder som gör att dagvattennätet inte får överbelastas vid höga flöden.

För avledning av dagvatten till kommunens dagvattennät hänvisar NSVA till Landskronas dagvattenplan, med riktvärden för utsläpp.

I sitt uppströmsarbete har NSVA hittat höga halter av bly, kadmium, tenn och andra föroreningar i spillbrunnar som bolagets verksamhet är kopplade till. Även nitrifikationshämmande vatten har förekommit. Dessa föroreningar har NSVA hittat i både sediment och spillvatten. Enligt tillståndet ska bolaget inte släppa ut något processavloppsvatten till kommunens reningsverk. För att NSVA även ska godkänna avledningen av bolagets sanitära spillvatten till kommunens reningsverk, ska det vattnet vara behandlingsbart och av hushållskaraktär.

Bolaget anför i bemötande i huvudsak följande.

Utsläpp av kvicksilver

Uppmätta kvicksilverutsläpp har varit mycket låga sedan bolaget slutade återföra filterstof till processen. Som miljönämnden framhåller finns det en god marginal mellan den senaste tidens uppmätta värden och det av bolaget föreslagna villkoret på 0,02 mg/Nm³ torr gas. Detta behövs för att ta höjd för sådana variationer som alltid kan uppstå, särskilt med tanke på att den nya driftstrategin inte hunnit utvärderas under en längre tid. Dessutom anser bolaget att ett villkor borde ge utrymme för företaget att i viss omfattning kunna återföra filterstof till processen även fortsättningsvis. I mindre omfattning kan detta ske t.ex. vid driftstörningar på säckningsanläggningen som medför att stoftet inte kan packeteras för transport. Därutöver är det inte osannolikt att bolaget åtminstone under någon period i framtiden kan få problem att få avsättning för filterstof. Bolaget känner endast till två andra anläggningar i Europa som kan återvinna filterstof på ett bra sätt och bolaget avser att använda sig av båda dessa anläggningar. Om någon av dem inte kan eller vill ta emot filterstof i fallande mängder har bolaget att väja mellan att återvinna stoftet självt eller att låta deponera ett material som består av ca 50 % värdemetaller. Bolaget behöver därför kunna återföra filterstof till processen i viss omfattning även om det bidrar till något högre kvicksilverutsläpp. Det måste framhållas att det kvicksilvervillkor som bolaget föreslagit ligger inom den lägre delen av BAT-intervallet (0,01-0,05 mg/Nm³), så det är fortfarande fråga om låga utsläpp.

Bolaget kan inte på marginalen kontrollera kvicksilverhalterna. Kviksilver tillförs inte avsiktligt processen utan den främsta källan tros vara små kvicksilverbatterier som felaktigt levereras med blybatterierna och som är svåra att upptäcka. I takt med att kvicksilver fasis ut bedöms risken för kvicksilver i råvaran minska. Men variationer kommer att förekomma och de är svåra att parera.

I det senaste publicerade formella utkastet (Final Draft October 2014 till NFM BREF ges rekommendationer för kontroll av kvicksilverutsläpp (BAT-slutsats 97). Beträffande mätfrekvens rekommenderas antingen periodiska mätningar minst en gång per år eller kontinuerliga mätningar. För anläggningar med höga utsläpp är kontinuerlig mätning att föredra, alternativt mer frekvent mätning om kontinuerlig mätning inte är tillämpligt. Bolagets anläggning har inte höga kvicksilverutsläpp.

Halterna från bolagets anläggning ligger i underkant av det intervall som anses följa av BAT och kravet på mätning bör vara minst en gång per år.

Boliden åtar sig att mäta minst två gånger per år. Resultaten av genomförda mätningar vägs sedan samman till ett årsmedelvärde. Bolaget planerar att kontrollera villkorsuppfyllnaden på samma sätt som idag, dvs. genom att anlita ackrediterade konsulter och laboratorier för genomförande av mätningar och analyser. Anlitade konsulter tillämpar standarderna SS-EN13284-1 och, vid bestämning av kvicksilver, den våtkemiska delen av Svensk Standard SS-EN 13211.

Eftersom varje mätdag för kontroll av kvicksilver och dioxin kostar ca 32 000 – 40 000 kr, är det rimligt att begränsa antalet mätningar till vad som verkligen är nödvändigt. De mätningar som ligger till grund för villkorskontrollen är dock bara en liten del av det kontrollsystem som används för att övervaka processerna. Bolaget har via styrsystemet kontinuerlig övervakning av de viktigaste delarna av reningsprocesserna. Beträffande utrustning av betydelse för kvicksilverutsläppen kan nämnas att bolaget har Triboflowmätare för kontinuerlig övervakning av stofthalten efter filter. Det gör att bolaget har god kontroll på filterfunktionen och tidigt kan upptäcka eventuella hål. Bolaget har också extra filter som back-up till de aktiva filtren, vilket gör att man snabbt kan koppla ur ett bristfälligt filter. Vidare är filter för avskiljning av filterstoft försedda med gnistdetektions- och släcksystem för att förhindra hål i filtren. Mot denna bakgrund anser bolaget att det är rimligt att utsläppen av kvicksilver till luft renas endast genom ett årsmedelvärde och att mätning ska ske minst två gånger per år.

Utsläpp av dioxin

Nu har BAT-slutsatserna för NFM-BREFen antagits och publicerats. BAT-utsläppsvärden för dioxin har fastställts till $\leq 0,1$ ng I-TEQ/Nm³. Det innebär att bolaget – under normala driftförhållanden – kommer att behöva efterleva detta värde senast den 30 juni 2020. I nuläget kan bolaget inte säkerställa att den nivån innehålls. Bolaget kommer alltså att behöva utreda och genomföra åtgärder av något

slag, oavsett om ett provotidsvillkor gäller eller inte. Bolaget anser därför att det inte är nödvändigt att ha ett fortsatt provotidsförfarande, så som miljönämnden föreslår, utan anser att tillståndmålet nu kan avslutas. Ett villkor bör sättas utifrån de förhållanden som nu råder. Bolaget vidhåller sitt villkorsyrkande.

Anvisningar för kontroll av dioxinutsläpp ges i det senaste publicerade formella utkastet till NFM BREF i BAT-slutsats 97. Beträffande mätfrekvensen rekommenderas periodisk mätning minst en gång per år. För anläggningar med höga utsläpp uppges kontinuerlig mätning vara att föredra, alternativt mer frekvent mätning om kontinuerlig mätning inte är tillämbart.

Bolaget åtar sig att mäta minst två gånger per år. Resultaten av genomförda mätningar vägs sedan samma till ett årsmedelvärde. Bolaget planerar att kontrollera villkorsuppfyllnaden på samma sätt som idag, dvs genom att anlita ackrediterade konsulter och laboratorier för genomförande av mätningar och analyser. Anlitade konsulter tillämpar standarderna SS-EN 15259, SS-EN L5259_2007 och våtkemisk referens EN 1948-1. Mätosäkerheten anges i mät rapporterna till 30-40 %.

Varje mätdag kostar ca 30 000 – 40 000 kr, varvid även kvicksilver kan mätas. Med tanke på kostanden och på att processen är tämligen likartad över tid, framstår det som fullt tillräckligt med två mätningar per år. Därutöver har bolaget som tidigare nämnts ett antal system för att övervaka att olika reningsprocesser är i funktion. När det gäller dioxiner kan till exempel nämnas att både filterfunktionen och efterbrännkammarens funktion övervakas kontinuerligt.

Som miljönämnden påpekar torde förbränningen av batteriernas plasthöljen vara den främsta orsaken till att dioxiner bildas i schaktugnen. Dioxinerna bryts sedan ned i efterbrännarkammaren. Viss återbildning av dioxiner sker dock när gaserna kyls av, särskilt eftersom gaserna till följd av värmeåtervinningen kyls ned relativt långsamt. Enligt en relativt ny avhandling kan dioxiner återbildas även på filterstoff som ansamlas på de filter där stoft och metaller fångas in.

Blybatterier innehåller inte saltsyra (som miljönämnden nämner) men däremot sva-velsyra, som inte bidrar till bildning av dioxiner såvitt bolaget känner till.

Bolagets tillverkningsprocess är densamma hela tiden och det finns inte anledning att anta att någon viss tillverkningstyp bidrar mer än andra till dioxinbildningen.

Det är inte otänkbart att dioxinutsläppen är större i samband med rensning av gaskanalerna. Rensning av gaskanaler efter schaktugn görs 2-3 ggr/vecka under 2-2,5 timmar per gång. Syftet är att förhindra igensättning av de kanaler som leder rökgaserna från schaktugnen till efterbrännarkammaren och vidare till värmepannan. Under rensningsarbetet tillför ugnen inget material, luftinblåset till ugnen dras ned och efterbrännarkammaren går ned i temperatur. Det är möjligt att dioxiner inte bryts ned lika effektivt under dessa perioder. Men det ska också framhållas att efterbrännarkammaren går ned i temperatur först ca 20-40 minuter efter att tillförseln av material till ugnen avslutats. Under den tiden bör merparten av plasten ha förbränts, vilket innebär att dioxinbildningen bör vara låg när rensning sker. Bolaget har i nuläget inte data för att uttala sig mer bestämt om dioxinhalterna under rensning. Bolaget avser att genomföra en mätning under hösten 2016 när rensning pågår för att kontrollera hur dioxinhalten påverkas.

Det finns ett antal olika sätt att begränsa bildande eller utsläpp av dioxiner. Användande av sorbenter är ofta en kostnadseffektiv metod och metoden utreddes därför under prövotiden. Som tidigare redovisats var dock resultaten av genomförda försök inte så bra som bolaget inledningsvis hoppats på. Resultaten var inte heller entydiga, vilket skulle kunna bero t.ex. på sådan återbildning av dioxiner i filterstoff som ovan nämnts. Bolaget är villigt att fortsätta utvärdering av sorbenter. Det finns en ny produkt från Lhoist, Dioorb, som bolaget överväger att pröva. Även om inte prövotiden förlängs kommer bolaget att behöva fortsätta arbetet för att minska sina dioxinutsläpp, bl.a. för att kunna möta kommande BAT-slutsatser.

Remedia-filter, filter med en katalysator för nedbrytning av dioxiner kan ha positiv effekt på dioxiner vid vissa anläggningar. Bolaget bedömer dock att detta inte är lämpligt vid företagets anläggning.

En annan möjlig metod skulle kunna vara att snabbt kyla ned rökgaserna efter efterbrännkammaren för att minska den återbildning av dioxiner som nu sker vid fjärrvärmeutvinningen. Detta kräver dock nyinvestering i form av teknik för snabb avkylning. Tekniska och ekonomiska förutsättningar har inte närmare utretts.

En minskad tillsats av plast till schaktugnen skulle sannolikt medföra att dioxinutsläppen kan reduceras. Bolaget har genomfört försök och arbetar med ett projekt för plastseparation, där merparten av plasten skulle separeras från blyet och att rengöras och säljas till annat nyttiggörande. Genomförandet av projektet kräver stora investeringar, motsvaranden ca 60-70 miljoner kronor. En sådan investering måste även kunna motiveras ur ett företagsekonomiskt perspektiv. Bolaget arbetar för att projektet ska kunna genomföras.

Bräddningar och dagvattensystem

Villkoren för utsläpp av metaller till vatten omfattar inte bräddningar, vilket också framgår uttryckligen av villkorens formulering ("avloppsvatten från befintligt reningsverk"). Frågan om bräddningar lämnades emellertid inte oreglerad, utan sattes på provotid. Detta är enligt bolaget en rimlig och ändamålsenligt uppdelning. Det vore nämligen ytterst svårt att formulera ett villkor för utsläpp till vatten som ska passa både för normala driftsförhållanden i ett extremt effektivt reningsverk och för extrema och oförutsedda väderförhållande, såsom hundraårsregn och liknande. Bolaget anser också att det inte är rimligt – och troligen inte heller möjligt – att bygga bort varje risk för bräddning. Frågan är snarare vilka risker som ska accepteras och där vidhåller bolaget slutsatserna från provotidsutredningen.

Bolaget vill – med ändring av vad som anges i provotidsredovisningen - framhålla att bräddning sker till dagvattennätet och inget annat. Vattnet leds då via en kort

ledning ut till bukten, uppskattningsvis en sträcka om knappt 200 m. det är alltså inte något som påverkar dagvattenssystemet i stort.

Bolaget känner till uppgiften om höga halter av vissa metaller i spillvattenbrunnar. Bolaget släppet inget processvatten – renat eller orenat – till spillvattennätet. I det aktuella området pågår ingen förorenande verksamhet och rören är filmade för ett antal år sedan. Det finns därför inge uppenbar källa till metallutsläpp. Bolaget håller på att utreda om det kan finnas något läckage in till spillvattensystemet på bolagets område. Denna fråga hanteras inom tillsyn och egenkontroll.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen bedömer att prøvotidsredovisningen innehåller tillräckligt underlag för att de uppskjutna frågorna nu kan avgöras slutligt.

Vad gäller utsläpp av kvicksilver anser domstolen att ett begränsningsvärde i form av ett årsmedelvärde för koncentrationen i utgående luft är tillräckligt. Domstolen instämmer i miljönämndens bedömning att återföring av filterstoff inte bör accepteras. Med denna utgångspunkt är den av nämnden yrkade nivån rimlig och bör fastställas som begränsningsvärde.

Europeiska unionen har i juni 2016 publicerat antagna BAT-slutsatser för Non Ferrous Metal Industries (NFM). Kraven blir bindande efter fyra år. Beträffande dioxin har bolaget uppgivit att man planerar att klara kraven (0,1 ng I-TEQ/Nm³) på några års sikt. En antagen och publicerad NFM-BREF gäller direkt mot bolagets verksamhet. Någon ytterligare prøvotid behövs därför inte. Villkorsnivån bör bestämmas i enlighet med bolagets yrkande.

Bolaget har åtagit sig att mäta såväl kvicksilver som dioxin minst två gånger per år. Detta bör anges i villkoret.

Bolaget föreslår att prøvotiden för utsläpp av förorenat vatten genom bräddning till kommunens dagvattennät avslutas utan ytterligare krav. Ingen har invänt mot detta.

Mark- och miljödomstolen, som noterar att bolaget utarbetat rutiner för en anpassad drift av dagvattenanläggningen och installerat brunnsfilter i dagvattenbrunnar, bedömer att ytterligare villkor inte behövs.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 21 november 2016.

Lena Pettersson

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius samt de särskilda ledamöterna Börje Andersson och Anders Kårfeldt.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.